
Zabytek miesiąca

Neolityczna VENUS

GLINIANA FIGURKA KOBIETY – neolityczna „VENUS” sprzed ok. 6000 lat z Raciborza Sudółu.

Tradycja wykonywania glinianych figurek antropomorficznych istniała już od czasów górnego paleolitu. Najstarsze gliniane statuetki ludzkie pochodzą ze stanowiska Pavlov I na Morawach (25-23 tysiące lat p.n.e.). Jednak apogeum użytkowania figurek antropomorficznych, głównie żeńskich, przypada na okres neolitu. Masowe ich występowanie odnotowane jest na stanowiskach bliskowschodnich oraz kultur kręgu naddunajskiego. Duża ilość tego typu znalezisk znana jest również w Polsce na obszarze Śląska i Małopolski.

Funkcje i znaczenie owych figurek mogły mieć związek z kultem żeńskich bóstw – symbolu płodności. Statuetki z podkreślonymi biodrami i piersiami wiązać można z wyobrażeniem Wielkiej Matki – symbolu macierzyństwa.

Raciborska Wenus to kompletna figurka charakteryzująca się sześciokątnym kształtem formy, w profilu mającym przekrój płaski. Głowa i ramiona zaznaczona symbolicznie w postaci trzech stożkowatych wyrostków umieszczonych na górze figurki. W górnej części korpusu uformowane zostały dwa podobnej wielkości guzki symbolizujące piersi. Na wysokość szerokich bioder zaznaczono nieznacznie wypukły brzuch. Z tyłu widoczne są biegnące ukośnie wałeczki symbolizujące pośladki. Figurka posiada nieznacznie oddzielone od siebie nogi zakończone niewielkimi stopami. Omawiana figurka zrobiona została z masy garncarskiej z domieszką mineralną w postaci drobnego tłucznia i niewielkiej ilości miki. Przedmiot został dobrze wypalony.

Omawiany przedmiot pozyskano w trakcie ratowniczych badań archeologicznych prowadzonych w związku z budową zbiornika retencyjnego Racibórz Dolny. Figurkę odkryto w warstwie kulturowej z okresu neolitu w środkowej części stanowiska nr 150. Stanowisko to położone jest w granicach administracyjnych miasta Raciborza na południowy wschód od zabudowań dzielnicy Sudół. Obecnie ten teren obejmują wały zbiornika przeciwpowodziowego.